

ΣΤΕ 1219/2019 [ΆΡΣΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΣΕ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΠΕΡΙΛΗΦΘΕΙΣΑ ΣΕ ΧΕΡΣΑΙΑ ΖΩΝΗ ΛΙΜΕΝΟΣ]

Περίληψη

- Οι διαφορές που ανακύπτουν από την άρνηση αποχαρακτηρισμού ιδιωτικού ακινήτου ως ευρισκόμενου εντός χερσαίας ζώνης λιμένος έχουν τον χαρακτήρα ακυρωτικής διαφοράς υπαγόμενης στην αρμοδιότητα του Ε΄ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, ως διαφορές αναφυόμενες κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας περί αιγιαλού και παραλίας.

Εκτελεστή παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας της Διοίκησης προσβλητή με αίτηση ακυρώσεως συντελείται, εφόσον δεν ορίζεται άλλη ειδική προθεσμία από τον νόμο, με την πάροδο τριμήνου από την υποβολή της σχετικής αίτησης του ενδιαφερομένου. Η δε πάροδος του τριμήνου αποτελεί αναγκαία διαδικαστική προϋπόθεση για το παραδεκτό της αιτήσεως ακυρώσεως, εξ αυτού δε, παρέπεται ότι αίτηση ακυρώσεως κατά παραλείψεως απαραδέκτως ασκείται πριν από την πάροδο τριμήνου και είναι, κατ' αρχήν, απορριπτέα για τον λόγο αυτό, άνευ ετέρου, έστω δηλαδή και αν, κατά τον χρόνο της συζήτησης της υπόθεσης, έχει παρέλθει το τρίμηνο.

Με την πράξη καθορισμού χερσαίας ζώνης λιμένος δεν κηρύσσεται εν ταυτώ αναγκαστική απαλλοτρίωση των, τυχόν ευρισκόμενων εντός αυτής, ιδιωτικών ακινήτων αλλά απαιτείται η έκδοση αυτοτελούς διοικητικής πράξεως περί κηρύξεως αυτής. Ο καθορισμός, όμως, χερσαίας ζώνης λιμένος, καθ' ο μέρος περιλαμβάνει ακίνητα ιδιωτών, επιφέρει ουσιώδη περιορισμό των δικαιωμάτων των ιδιοκτητών, αφού συνεπάγεται απαγόρευση διαθέσεως των εν λόγω ακινήτων για άλλο σκοπό. Και ναι μεν αποτελεί επιτρεπτή κατά το Σύνταγμα (άρθρο 17) δέσμευση της ιδιοκτησίας, εφόσον δεν υπερβαίνει τα εύλογα, για κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, χρονικά όρια, ωστόσο αν η ανωτέρω δέσμευση διατηρηθεί πέραν των ορίων αυτών, χωρίς να προωθείται η διαδικασία της αναγκαστικής απαλλοτριώσεως, τότε ο εν λόγω καθορισμός καθίσταται πλέον οικονομικό και νομικό βάρος της ιδιοκτησίας, που έρχεται σε αντίθεση προς τη συνταγματική της προστασία, ανακύπτει δε εκ του λόγου τούτου υποχρέωση της Διοικήσεως να άρει, κατόπιν αιτήσεως του ιδιοκτήτη, τη δέσμευση αυτήν, με τον αποχαρακτηρισμό του ακινήτου ως χώρου περιλαμβανόμενου στη χερσαία ζώνη λιμένος (πρβλ. ΣτΕ 1150/2014, 2689/2004, 2898/2002 κ.α.). Αρμόδιος δε να κρίνει και να προωθήσει, αν συντρέχει νόμιμη περίπτωση, αίτημα αποχαρακτηρισμού ακινήτου ως χώρου περιλαμβανόμενου στη χερσαία ζώνη λιμένος είναι ο οικείος φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, στον οποίο ανήκει α) κατ' αρχήν, η αρμοδιότητα καθορισμού του ορίου της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης λιμένα, β) η χρήση και η εκμετάλλευση των χώρων και

όλων εν γένει των κτημάτων που περιλαμβάνονται στη ζώνη λιμένα και γ) η αρμοδιότητα κίνησης της διαδικασίας αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, για λόγους δημόσιας ωφέλειας, των κτημάτων ιδιωτών που περιλαμβάνονται στη ζώνη λιμένα.

Μόνη παραδεκτώσ προσβαλλόμενη πράξη συνιστά, καθ' ερμηνεία του δικογράφου, η κοινοποιηθείσα στις αιτούσες πράξη του Διοικητικού Συμβουλίου του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Ναυπάκτου με την οποία το όργανο αυτό, αποφασίζοντας ομόφωνα να προχωρήσει τη νόμιμη διαδικασία απαλλοτρίωσης και να απευθυνθεί στις αρμόδιες υπηρεσίες, προκειμένου να ξεκινήσει η σχετική διαδικασία, εκδήλωσε την άρνησή του να ικανοποιήσει το αίτημα, που υπέβαλαν οι αιτούσες.

Σε ολόκληρο το χρονικό διάστημα από της αρχικής επιβολής της ως άνω δεσμεύσεως μέχρι της εκδηλώσεως της προσβαλλομένης αρνήσεως (55 και πλέον έτη) η Διοίκηση δεν προέβη σε κάποια ενέργεια, για την απαλλοτρίωση του επίδικου ακινήτου. Με τα δεδομένα αυτά, η επίμαχη δέσμευση διατηρήθηκε σε ισχύ για χρονικό διάστημα, που υπερβαίνει τα εύλογα, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, όρια μέχρι των οποίων είναι ανεκτή, κατά το Σύνταγμα η περαιτέρω δε διατήρησή της αντιστρατεύεται τις προστατευτικές της ιδιοκτησίας συνταγματικές διατάξεις. Για τον λόγο αυτό, ο οποίος προβάλλεται βασίμως από τις αιτούσες, πρέπει να ακυρωθεί η, καθ' ερμηνεία του δικογράφου, προσβαλλόμενη πράξη του Διοικητικού Συμβουλίου του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Ναυπάκτου με την οποία εκδηλώθηκε η άρνησή του να άρει τη δέσμευση του επίμαχου ακινήτου, ήτοι τον χαρακτηρισμό του ως χώρου ανήκοντος στη χερσαία ζώνη λιμένος Ναυπάκτου. Η δε υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στη Διοίκηση για να προβεί στην οφειλομένη, κατά τ' ανωτέρω, νόμιμη ενέργεια, στην άρση, δηλαδή, της εν λόγω δέσμευσης. Οίκοθεν νοείται ότι η άρση της δέσμευσης αυτής δεν αποκλείει τη δυνατότητα της Διοίκησης να επιβάλει νέα δέσμευση του επίμαχου ακινήτου, με τον εκ νέου χαρακτηρισμό του επίμαχου ακινήτου ως περιλαμβανομένου στη χερσαία ζώνη του λιμένα Ναυπάκτου, τηρώντας την εκ του νόμου προβλεπόμενη διαδικασία και υπό την προϋπόθεση α) ότι η έκταση αυτή είναι πράγματι αναγκαία για την εξυπηρέτηση της εμπορικής, επιβατικής, ναυτιλιακής, τουριστικής και αλιευτικής κίνησης και γενικότερα της εύρυθμης λειτουργίας του λιμένα, καθώς και β) ότι υπάρχει σοβαρή πρόθεση και δυνατότητα της Διοίκησης για άμεση κήρυξη και συντέλεση της απαλλοτρίωσης.

Πρόεδρος: *Ι. Μαντζουράνης*

Εισηγητής: *Δ. Πυργάκης*

Το πλήρες κείμενο της απόφασης θα αναρτηθεί αμέσως μετά την καθαρογραφή του από το Δικαστήριο.